

Η Γερμανία σχεδιάζει μια νέα Ευρωζώνη

Θα προβλέπει μεγαλύτερο περιορισμό των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών - μελών, ακόμη και τη χρεοκοπία τους

Την ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Τις επιθυμίες της Γερμανίας για μια νέα Ευρωζώνη στην οποία θα είναι δυνατή η χρεοκοπία κρατών-μελών και θα υπάρχει πολύ μεγαλύτερος περιορισμός των κυριαρχικών δικαιωμάτων κρατών-μελών που παραβιάζουν το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), περιλαμβάνει γερμανικό έγγραφο που αποκάλυψε η εφημερίδα Daily Telegraph. «Η νομισματική πολιτική δεν γίνεται να λειτουργήσει στο μέλλον χωρίς ολοκληρωμένη οικονομική και δημοσιονομική πολιτική» αναφέρεται στο κείμενο, που περιλαμβάνει αρκετές προτάσεις που απαιτούν αναθεώρηση των ευρωπαϊκών συνθηκών για να εγκριθούν.

Οι αλλαγές στη δομή της Ευρωζώνης είναι τόσο σημαντικές ώστε αμφιβάλλει κανείς πως θα αποτελέσουν το αντάλλαγμα που θα ζητήσει ο κ. Μέρκελ προκειμένου να αποδεχθεί μια ριζοσπαστική λύση που θα μπορούσε να ανακόψει την ευρωπαϊκή κρίση δημοσίου χρέους. Στο κείμενο αναγνωρίζονται τέσσερις προκλήσεις

που πρέπει να αντιμετωπιστούν, με πρώτη την κατάσταση στην Ελλάδα και την αποτροπή εξάπλωσης της κρίσης σε άλλα κράτη-μέλη και στις τράπεζες. Δεύτερο βήμα είναι η δημιουργία μιας «πραγματικής ένωσης σταθερότητας», ζήτημα που θα πρέπει να επιλυθεί τις επόμενες ημέρες και εβδομάδες. Τρίτη πρόκληση είναι η εξέλιξη της Ε.Ε. σε πολιτική ένωση και, τέλος, η επίτευξη της ανάπτυξης μέσω της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς.

Το Βερολίνο θεωρεί ότι πρέπει να αναθεωρηθούν οι συνθήκες σε αρκετά σημεία,

προκειμένου να είναι εφικτή η επιβολή πραγματικής δημοσιονομικής πειθαρχίας σε κράτη-μέλη με πολύ σοβαρά οικονομικά προβλήματα. Παράλληλα, υπερχρεωμένα κράτη-μέλη θα πρέπει να εξαναγκάζονται σε αναδιάρθρωση χρέους, πρόταση που αμφισβητείται να προκαλέσει εκ νέου πολύ έντονες αναταραχές στις αγορές. Οικονομικές κυρώσεις θα πρέπει να επιβάλλονται αυτόματα, ακόμη και προληπτικά. Όταν υπάρχει συνεχής παραβίαση των κανόνων του ΣΣΑ, η Επιτροπή και μεμονωμένα κράτη-μέλη θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα

προσφυγής στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, θα πρέπει να καθοριστεί ο βαθμός παρεμβολής στον προϋπολογισμό κρατών-μελών που παραβιάζουν συστηματικά το ΣΣΑ. Προτείνεται ένας «επίτροπος Σταθερότητας» που θα έχει δικαίωμα ευθείας παρέμβασης στον προϋπολογισμό και εναλλακτικά σε περίπτωση που υπάρχει συνταγματικό πρόβλημα (όπως πιθανότατα στην περίπτωση της Γερμανίας) ο επίτροπος θα μπορεί να «παγώνει» τη χρήση κοινοτικών πόρων.

Το Βερολίνο θεωρεί ότι κράτη-μέλη που

ζητούν στο μέλλον οικονομική βοήθεια από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας «θα πρέπει να αποδεχθούν το δικαίωμα παρέμβασης στον εθνικό προϋπολογισμό». Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει αυτομάτως να αποκτά το δικαίωμα άσκησης βέτο εφόσον δεν συμφωνεί με το προσχέδιο του προϋπολογισμού κράτους-μέλους που λαμβάνει βοήθεια. «Εφόσον το κράτος-μέλος δεν μπορεί να ικανοποιήσει τους όρους του προγράμματος βοήθειας θα είναι δυνατή η επιβολή σημαντικών δημοσιονομικών μέτρων, όπως συγκεκριμένες περικοπές δαπανών ή νέες πηγές εσόδων». Επιπλέον, θα πρέπει να εξετάζεται, ως ύστατο μέτρο, η επιβολή ακόμη πιο περιοριστικών μέτρων. Τέλος, στην περίπτωση που ακόμη και αυτές οι παρεμβάσεις δεν επαρκούν ώστε να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα του χρέους, «θα πρέπει να υπάρχει η επιλογή μιας συντεταγμένης χρεοκοπίας». Προκειμένου να μην απειληθεί η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος, θα πρέπει να υπάρχει σχέδιο μέσω του οποίου θα καθορίζεται ποιες τράπεζες θα αναδιάρθρωνται και θα επανακεφαλαιοποιούνται.

Ο ιρλανδικός προϋπολογισμός παρουσιάστηκε στο γερμανικό Κοινοβούλιο...

Σάλο έχει προκαλέσει στην Ιρλανδία η «διάρρηξη» εγγράφου με λεπτομέρειες για τον προϋπολογισμό λιτότητας του 2012 που παρουσιάστηκε σε γερμανικό κοινοβουλευτική επιτροπή πριν καν γίνει γνωστός στη χώρα του. Ο προϋπολογισμός θα κατατεθεί στην ιρλανδική Βουλή στις 6 Δεκεμβρίου και, σύμφωνα με τον πρωθυπουργό, Εντα Κένι, ακόμα δεν έχει λάβει την τελική

του μορφή. Ο ίδιος διαβεβαίωσε ότι «δεν έχει ιδέα» πώς κατέληξαν τα έγγραφα στη Γερμανία. Σύμφωνα με τους Irish Times, το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών προώθησε στην κοινοβουλευτική επιτροπή έγγραφο που του παρέδωσε η τρόικα. Εκπρόσωπος του Ευρωπαϊκού επιτρόπου Οικονομικών, Ολι Ρεν, εξέφρασε λύπη για τη διαρροή, την ευθύνει για την οποία επέρρι-

ψε αποκλειστικά στη γερμανική κυβέρνηση. Οι Βρυξέλλες έστειλαν τα έγγραφα στα υπουργεία Οικονομικών όλων των χωρών των «27», όπως προβλέπει η συμφωνία στήριξης ύψους 85 δισ. ευρώ προς την Ιρλανδία. Στο έγγραφο προκύπτουν σχέδια αύξησης του ανώτατου συντελεστή ΦΠΑ στο 23% και μέτρα εξοικονόμησης 3,8 δισ. ευρώ το 2012 και 3,5 δισ. το 2013.

Σφοδρή επίθεση του Μάριο Ντράγκι στους ηγέτες της Ε.Ε.

Νέο γύρο στην παρτίδα μετάθεσης των ευθυνών για την αντιμετώπιση της κρίσης χρέους ξεκίνησε χθες ο Μάριο Ντράγκι, ζητώντας από τους ηγέτες της Ευρωζώνης να εφαρμόσουν κατεπειγόντως μέτρα και προειδοποιώντας για το τεράστιο οικονομικό και κοινωνικό κόστος στην περίπτωση που διακυβευθεί η αξιοπιστία της ΕΚΤ. Από τη Φρανκφούρτη, ο νέος πρόεδρος της ΕΚΤ επέτρεψε ευθέως στους πολιτικούς ηγέτες, κατηγορώντας τους για καθυστέρηση στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού μηχανισμού ΕFSF, ο οποίος δημιουργήθηκε πριν από 18 μήνες, διερωτώμενος

Μικρή υποχώρηση, χθες, του κόστους δανεισμού στην Ευρωζώνη μετά την παρέμβαση της ΕΚΤ στη δευτερογενή αγορά.

«πού είναι η εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων».

Η ΕΚΤ, με ισχυρή τη στήριξη της Γερμανίας, πασχίζει να μείνει ανεξάρτητη από πολιτικές παρεμβάσεις και ανθίσταται στις πιέσεις να αναλάβει μεγαλύτερο ρόλο στην επίλυση της κρίσης χρέους. Στο πλευρό της έσπευσε χθες και ο Γιόζεφ Ακερμαν: ο επικεφαλής της Deutsche Bank δήλωσε ρητά ότι «τ' αρχικός ρόλος της ΕΚΤ δεν πρέπει να είναι η αγορά ομολόγων» των υπερχρεωμένων κρατών. Ο Έλκνας υπουργός Οικονομικών, Ευ. Βενιζέλος, επανέλαβε πάντως ότι «η ΕΚΤ πρέπει με όλους τους δυνατούς τρόπους να βοηθήσει την Ευρωζώνη να ξεπεράσει την κρίση».

Σε σφυγμομέτρηση του Reuters, οι πιθανότητες να υποκύψει η ΕΚΤ στις πιέσεις και να τυπώσει χρήμα

εμφανίζονταν περίπου ίσες με την υιοθέτηση ποσοτικής χαλάρωσης, και δη ως τον Μάρτιο. Προς το παρόν, δημοσίευμα της Frankfurter Allgemeine Zeitung φέρει την ΕΚΤ να επέβαλε κρυφά εβδομαδιαίο όριο 20 δισ. ευρώ στο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων. Πάντως, η παρέμβασή της στη δευτερογενή αγορά κρατικού χρέους της Ευρωζώνης οδήγησε, την Παρασκευή, σε μικρή υποχώρηση του κόστους δανεισμού. Η απόδοση των 10ετών ιταλικών ομολόγων υποχώρησε στο 6,78% από τα επίπεδα του 7%. Πρώτη 7,3 μονάδων βάσης παρουσίασε η απόδοση στα 10ετή ισπανικά ομόλογα, στο 6,44%, αφού νωρίτερα είχε αναρριχηθεί στο 6,55%. Μικρή άνοδος καταγράφηκε στην απόδοση των 10ετών γερμανικών ομολόγων, από 1,843% σε 1,951%, ενώ η απόδοση των αντίστοιχων γαλλικών υποχώρησε από το 3,643% στο 3,614%.

Στο μεταξύ, οι προθέσεις των πολιτικών παραμένουν δεδηλωμένες, χωρίς όμως ενδείξεις ότι επίκειται συγκεκριμένη δράση. Σύμφωνα με τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, η Ευρώπη μπορεί να τροποποιήσει τις συνθήκες της «σε 24 μήνες», ώστε να ανοίξει ο δρόμος για μια στενότερη δημοσιονομική ολοκλήρωση των κρατών-μελών της Ευρωζώνης. Η Γερμανίδα καγκελάρια, Άγκελα Μέρκελ, και ο Βρετανός πρωθυπουργός, Ντέιβιντ Κάμερον, συμφώνησαν χθες στο Βερολίνο στην ανάγκη συνεργασίας για εξεύρεση λύσης πριν από τη σύνοδο κορυφής του Δεκεμβρίου. Ο κ. Κάμερον και ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, είχαν ζητήσει νωρίτερα αποφασιστικά μέτρα για τη διασφάλιση της σταθερότητας του ευρώ και την τόνωση της ανάπτυξης.

Η κρίση στην Ευρωζώνη

ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

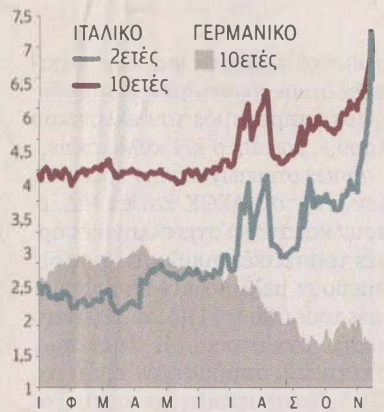
- 20 Νοεμβρίου**
Πρώτες βουλευτικές εκλογές στην Ισπανία.
- 28 Νοεμβρίου**
Σύνοδος κορυφής Ε.Ε. - ΗΠΑ στην Ουάσινγκτον.
- Δεκέμβριος**
ΑΝΤ, Ε.Ε. και ΕΚΤ θα καθορίσουν τις λεπτομέρειες του δεύτερου πακέτου στήριξης της Ελλάδας ύψους 130 δισ. ευρώ.
- 8 Δεκεμβρίου**
Συνάντηση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ.
- 9 Δεκεμβρίου**
Σύνοδος κορυφής της Ε.Ε. (αναμένονται αποφάσεις για τον ΕFSF και τη δημοσιονομική ενοποίηση).
- 25 Δεκεμβρίου**
«Σχέδια» των τραπεζών για άντληση κεφαλαίων, με στόχο τα 106 δισ. ευρώ.
- Ιανουάριος 2012**
Προθεσμία για να ολοκληρωθεί το κούρεμα του ελληνικού χρέους κατά 50% (ίσως και νωρίτερα).
- Απρίλιος 2012**
Προεδρικές εκλογές στη Γαλλία.
- 30 Ιουνίου 2012**
Προθεσμία για να επιτύχουν οι τράπεζες της Ε.Ε. τον στόχο της άντλησης κεφαλαίων ύψους 106 δισ. ευρώ.

ΠΗΓΕΣ: Bloomberg, EBA, Wall Street Research, Wall Street Journal

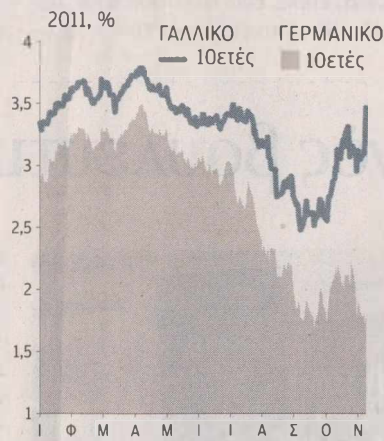
Η έκθεση των μεγαλύτερων τραπεζών στο ελληνικό δημόσιο χρέος

Οι αποδόσεις των ιταλικών 2ετών και 10ετών ομολόγων 2011, %

Η απόδοση του γαλλικού 10ετούς ομολόγου 2011, %

Κρίσιμες επαφές της τρόικας για την 6η δόση

Συναντήσεις με τους προέδρους του ΠΑΣΟΚ κ. Γιώργο Παπανδρέου και της Νέας Δημοκρατίας κ. Αντώνη Σαμαρά θα έχουν σήμερα το πρωί οι επικεφαλές της τρόικας, προκειμένου να συζητήσουν το θέμα των έγγραφων δεσμεύσεων που έχει ζητήσει το Eurogroup για να αποδεσμεύσει την 6η δόση του δανείου.

Οι έγγραφες δεσμεύσεις και η εμπλοκή που έχει δημιουργηθεί, εξαιτίας της άρνησης του κ. Σαμαρά να συμφωνήσει, είναι το μοναδικό θέμα στην ατζέντα της επίσκεψης των κ. Matias Mors (Κομισιόν), Πόουλ Τόμσεν (Διεθνές Νο-

Αντικείμενο των συναντήσεων με Παπανδρέου και Σαμαρά οι έγγραφες δεσμεύσεις.

μισματικό Ταμείο) και Κλάους Μαζούκ (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) στην Αθήνα.

Η Κομισιόν, ύστερα από παρεμβάσεις του κ. Παπαδήμου προς Ευρωπαίους ηγέτες, όσο και του κ. Βενιζέλου προς τους ομολόγους του, προσπαθεί να βρει μια φόρμουλα, που θα επιτρέψει στον κ. Σαμαρά να βάλει την υπογραφή του. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο επίτροπος κ. Ολι Ρεν προτείνει να στείλει ο κ. Παπαδόπουλος μια δεσμευτική επιστολή προς τον κ. Γιουνκέρ (πρόεδρος του Eurogroup), τον κ. Ντράγκι (πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) και την κ. Λαγκάρντ (γενική διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου). Στην επιστολή του πρωθυπουργού θα επισυνάπτονται επιστολές των πολιτικών αρχηγών προς τον κ. Παπαδόπουλο, με τις οποίες θα δεσμεύ-

ονται για την υλοποίηση της συμφωνίας της 26ης Οκτωβρίου και των πολιτικών που συνδέονται με αυτές. Εναλλακτικά έχει προταθεί να στείλει ο κ. Σαμαράς, με τη μορφή επιστολής, το κείμενο του πρακτικού που συντάχθηκε στο προεδρικό μέγαρο για τον σχηματισμό κυβέρνησης συνεργασίας. Προς το παρόν, είναι άγνωστο εάν θα δεχθούν αυτήν τη φόρμουλα, αφενός μεν ο κ. Σαμαράς, αφετέρου η Γερμανία και τα άλλα κράτη-μέλη, που ζήτησαν κατηγορηματικές δεσμεύσεις από τους πολιτικούς ηγέτες της Ελλάδας, όπως είχαν κάνει παλαιότερα στην Πορτογαλία.

«Υπάρχει μια νέα κυβέρνηση, υπήρξαν οι προγραμματικές δηλώσεις που υπερψηφίστηκαν από 257 βουλευτές. Υπάρχουν τα πρακτικά της Προεδρίας της Δημοκρατίας, υπάρχουν οι ομιλίες των αρχηγών των κομμάτων, θα δούμε από την επίσκεψη της τρόικας και από τη συζήτηση που θα γίνει στο επίθετο του Eurogroup και από τις συναντήσεις που θα έχει και ο κ. Παπαδόπουλος τη Δευτέρα και την Τρίτη στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο πώς ακριβώς πρέπει να μορφοποιηθούν όλα αυτά», είπε ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος συναντήθηκε χθες, όπως και ο κ. Παπαδόπουλος, με τους εκπροσώπους της τρόικας.

Πάντως, κοινοτικοί παράγοντες που θέλουν να απεμπλακεί η Ελλάδα από αυτή τη διεκυστινία πολιτικών εντυπώσεων μεταξύ των σκληρών του Eurogroup και του κ. Σαμαρά σημειώνουν ότι η στάση του αρχηγού της Ευρωπαϊκής αντιπολίτευσης θα αξιολογηθεί κυρίως από το κατά πόσο θα ψηφίσει η Ν.Δ. τον νέο προϋπολογισμό, που εμπεριέχει και το Μεσοπρόθεσμο, το νέο Μνημόνιο και τη νέα δανειακή σύμβαση.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΗΡΑΣ

Αναγκαία η συμμετοχή των ιδιωτών κατά 100% στην ανταλλαγή ομολόγων

Την ανάγκη το ποσοστό συμμετοχής των νομικών προσώπων που κατέχουν ελληνικό χρέος στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων (PSI) να αγγίξει το 100%, υπομμισε χθες σε συνέντευξη Τύπου ο υπουργός Οικονομικών, Ευάγγελος Βενιζέλος.

Ο κ. Βενιζέλος σημείωσε ότι το πρόγραμμα δεν θα περιλαμβάνει ειδική μέριμνα για τις εγχώριες τράπεζες, ωστόσο σημείωσε ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να επιπλέξουν μεταξύ 2 έως 4 εναλλακτικών λύσεων. Σε ό,τι αφορά τα ασφαλιστικά ταμεία, επανέλαβε ότι θα ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πλήρη διασφάλισή τους. Ο υπουργός Οικονομικών σπι-

μείωσε ότι τυπικά δεν έχουν αρχίσει οι διαπραγματεύσεις και οι επαφές των τελευταίων ημερών αποτελούν τμήμα της προπαρασκευαστικής διαδικασίας. Σημείωσε ότι στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων δεν θα συμμετάσχουν οι ιδιώτες ομολογιούχοι, ωστόσο για να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί, η συμμετοχή των νομικών προσώπων κατόχων ελληνικών ομολόγων θα πρέπει να φτάσει το 100%.

Επανακεφαλαιοποίηση

Ο κ. Βενιζέλος σημείωσε ότι το Institute of International Finance (IIF), που εκπροσωπεί τις τράπεζες, έχει δεσμευτεί εγγράφως για την

Ο κ. Βενιζέλος τόνισε ότι θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση των Ταμείων.

απομείωση (haircut) της ονομαστικής αξίας του ελληνικού χρέους κατά 50%, ώστε το 2020 η αναλογία χρέους ως προς το ΑΕΠ να διαμορφωθεί στο 120%.

Σε ό,τι αφορά την επανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, ο κ. Βενιζέλος σε δηλώσεις του την περασμένη Πέμπτη επανέλαβε ότι η κεφαλαιακή ενίσχυ-

ση των τραπεζών θα γίνει μέσω του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στις έκδοσης κοινών μετοχών.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του 2012, προβλέπεται ότι τα κεφάλαια του ΤΧΣ θα ανέλθουν στα 32 δισ. ευρώ, από 10 δισ. ευρώ που είναι σήμερα.

Ο κ. Τσαρλς Νταλάρα

Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με τηλεγράφημα του πρακτορείου Reuters, ο επικεφαλής του IIF κ. Τσαρλς Νταλάρα δήλωσε χθες ότι μπορεί να χρειαστούν περισσότερες από μερικές εβδομάδες για να ολοκληρωθεί η διαπραγμάτευση για την αναδιάρθρωση του ελληνι-

κού χρέους. Επανέλαβε ότι στόχος είναι να ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις το συντομότερο δυνατόν, ωστόσο σημείωσε ότι το τέλος Νοεμβρίου αποτελεί πολύ αισιόδοχο στόχο.

Στελέχη εγχώριων τραπεζών σημειώνουν στην «Κ» πως σε αυτήν τη φάση το σημαντικότερο όλων είναι να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν το τεχνικό κομμάτι της συμφωνίας, ώστε να υλοποιηθεί γρήγορα το σχέδιο ανταλλαγής.

Σε διαφορετική περίπτωση, προειδοποιούν, υπάρχει κίνδυνος εκφυλισμού και του νέου σχεδίου και ενδεχόμενη περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών στις αγορές να το καταστήσουν ανεφάρμοστο.

Με τον διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ), Γιώργο Προβόπουλο, συναντήθηκε χθες ο πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος. Μετά το τέλος της συνάντησης, που διήρκεσε μία ώρα και 15 λεπτά, δεν έγιναν δηλώσεις. Πάντως, κατά πληροφορίες, στο επίκεντρο της συζήτησης του πρωθυπουργού με τον διοικητή της ΤτΕ βρέθηκαν η κατάσταση της οικονομίας και το τραπεζικό σύστημα, η επιδείνωση των συνθηκών ρευστότητας και οι επιπτώσεις από την απομείωση των ελληνικών ομολόγων στο πλαίσιο των αποφάσεων της συνόδου κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 26ης Οκτωβρίου.

Διερργασίες κορυφής στο ΠΑΣΟΚ

Ο κ. Παπανδρέου δεν αποκλείει το ενδεχόμενο αλλαγής φρουράς στην ηγεσία

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Σε τροχιά εξελίξεων, οι οποίες δεν αποκλείεται να έχουν ως αποτέλεσμα την αλλαγή σκυτάλης του ΠΑΣΟΚ, οδηγεί το κόμμα ο κ. Γ. Παπανδρέου. Τα κορυφαία κυβερνητικά στελέχη ζητούν από τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ να αναλάβει πρωτοβουλίες το ταχύτερο δυνατόν, με ημερομηνία ορόσημο την εκταμίευση της έκτης δόσης. Ο κ. Παπανδρέου είναι πρόθυμος να δρομολογήσει τις διαδικασίες, ωστόσο δεν έχει συμφωνηθεί ακόμη ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει αυτό. Τουτό σημαίνει ότι η διαδικασία παραμένει βασικός σκόπελος, καθώς βάσει καταστατικού πρέπει να στηθεί κάλπη για την εκλογή του προέδρου.

Ορισμένοι θεωρούν ότι πρέπει να εξελιχθούν κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνο του 2007, ενώ άλλοι (όπως οι κ. Δ. Ρέππας και Αννα Διαμαντοπούλου) πιστεύουν πως μια αλλαγή του καταστατικού που θα επιτρέπει την επιστροφή σε μια διαδικασία πιο ελεγχόμενη (για να μην παρεκφυγίσουν άσχετα προς το ΠΑΣΟΚ στελέχη) είναι επιτακτική. Μια τρίτη ιδέα είναι να στηθούν κάλπες στις οποίες θα έχουν δικαίωμα ψήφου μόνο τα ήδη εγγεγραμμένα μέλη. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κάλεσε στο γραφείο του σειρά κορυφαίων υπουργών, όπως οι κ. Ευ. Βενιζέλος, Α. Λοβέρδος, Αννα Διαμαντοπούλου, Δ. Ρέππας, Κ. Σκανδαλίδης και Χρ. Παπουτσής, για να ζητήσει την άποψή τους για την επόμενη ημέρα. Πρακτικά, πρόκειται για το πρώτο επεισόδιο στη διαδικασία διαδοχής, μετά την ανάδειξη της κυβέρνησης του κ. Α. Παπαδήμου. Η συγκεκριμένη δέσμη υπουργών που συναντήθηκε με τον κ. Παπανδρέου δεν είναι τυχαία, καθώς η πρώτη τριάδα απαρτίζεται από πιθανούς διεκ-

Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Γ. Παπανδρέου συναντήθηκε χθες με σειρά κορυφαίων στελεχών στο γραφείο του, μεταξύ των οποίων και ο υπουργός Υγείας κ. Ανδρ. Λοβέρδος.

Διαδοχικές συναντήσεις με τα πρωτοκλασάτα στελέχη του κόμματος.

δικητές της προεδρίας και η δεύτερη από πρόσωπα με ρυθμιστικό ρόλο, αλλά και επιρροή στον κομματικό μηχανισμό. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ άκουσε βέβαια τις απόψεις όλων, ωστόσο δεν τοποθετήθηκε επί της ουσίας. Σύμφωνα με πληροφορίες που προέρχονται από το περιβάλλον του κ. Παπανδρέου, οι χθεσινές συναντήσεις αφορούσαν την προώθηση των πολιτικών δεσμεύσεων της χώρας και των εξελίξεων στο ΠΑΣΟΚ. Οι πηγές αυτές ανέφεραν μάλιστα ότι ο κ. Παπανδρέου υπο-

γράμμισε την ανάγκη να συνεχιστεί η απρόσκοπτη πορεία των κυβερνητικών μεταρρυθμίσεων. Από την πλευρά τους οι υπουργοί φαίνεται ότι συμφώνησαν με την προτεραιότητα της ανάγκης για εκταμίευση της έκτης δόσης και τη μετέπειτα δρομολόγηση των διαδικασιών.

Κατά ορισμένες πηγές, ο κ. Παπανδρέου φάνηκε πρόθυμος να εξετάσει όλα τα ενδεχόμενα με τους υπουργούς του. Οι πηγές αυτές ανέφεραν μάλιστα ότι ο κ. Παπανδρέου μοιάζει να έχει πάρει τις αποφάσεις του. Οι υπουργοί από την πλευρά τους ζήτησαν από τον κ. Παπανδρέου να προχωρήσει στην ανάληψη πρωτοβουλιών έτσι ώστε η επόμενη ημέρα να δρομολογηθεί με τρόπο συνεταγμένο και να αποφευχθεί ο κίνδυνος διάσπασης. Ση-

μιώνεται ότι τις επόμενες ημέρες ο κ. Παπανδρέου θα συναντηθεί και με άλλους υπουργούς (νυν και πρώην), βουλευτές και στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Δημοσίως, και χθες οι παρεμβάσεις στελεχών του ΠΑΣΟΚ για τα ενδοκομματικά συνεχίστηκαν. «Το ΠΑΣΟΚ πρέπει να τοποθετηθεί για όλα, περιλαμβανομένου και αυτού του θέματος, πώς θα πάει και με ποιον στις εκλογές», δήλωσε χθες (Ράδιο 9) ο κ. Π. Ευθυμίου. Ο οποίος τονίζει την ανάγκη για δρομολόγηση των εξελίξεων σχεδόν καθημερινά τις τελευταίες ημέρες. Σε διαφορετικό μήκος κύματος κινήθηκε ο κ. Μ. Οθωνας, ο οποίος μίλησε (κρατικό ραδιόφωνο) για «προσπάθεια δαιμονοποίησης και πολιτικού κανιβализμού» σε βάρος του κ. Παπανδρέου.

Σε Βουλή και Κομισιόν τα δάνεια ΠΑΣΟΚ - Ν.Δ.

Στη Βουλή και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρνει η Δημοκρατική Συμμαχία το θέμα του υπερδανεισμού των δύο μεγάλων κομμάτων, ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ., από το τραπεζικό σύστημα, μετά και τον νέο δανεισμό που εξασφάλισαν από την Τράπεζα Αττικής, με εγγύηση τη μελλοντική κρατική επιχορήγηση. Στην Ολομέλεια της Βουλής θα συζητηθεί το θέμα την προσεχή Τρίτη, κατόπιν ενεργειών του βουλευτή του κόμματος, Α. Αυγενάκη.

Παράλληλα, ο ευρωβουλευτής της Δημοκρατικής Συμμαχίας, Θ. Σκυλακάκης κατέθεσε ερώτηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προ-

Σχετικές ερωτήσεις υπέβαλε η Δημοκρατική Συμμαχία.

βάλλοντας το ζήτημα του ηθικού κινδύνου από τον υπερδανεισμό των δύο μεγάλων κομμάτων. «Αφού η επανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος πρόκειται να γίνει αποκλειστικά με ευρωπαϊκούς πόρους, πώς θα εξασφαλίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν τα ευ-

ρωπαϊκά χρήματα για να συνεχισθεί ο υπερδανεισμός και ο αθέμιτος επηρεασμός του ελληνικού λαού;», ρωτάει ο κ. Σκυλακάκης.

Όπως σημειώνει στην ερώτησή του, για το ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ. έχουν κατατεθεί στις ελληνικές αρχές τραπεζικές συμβάσεις που δεσμεύουν μελλοντικές επιχορηγήσεις τους ύψους 111,8 και 120 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα. Η λήξη των σχετικών συμβάσεων είναι το 2015. Να σημειωθεί ότι το 2010 το σύνολο της χρηματοδότησης για τα ελληνικά κόμματα ανήλθε σε 48,8 εκατ. ευρώ, ενώ τα έσοδά τους, πέραν των δανείων και των κυβερ-

νητικών επιχορηγήσεων, είναι λιγότερα των 10 εκατ. ευρώ ετησίως, αθροιστικά και για τα δύο κόμματα.

Ο κ. Σκυλακάκης τόνισε ότι ο υπερδανεισμός των δύο κομμάτων συνεχίζεται, τη στιγμή που επιχειρήσεις και πολίτες - δανειολήπτες στραγγαλίζονται από την έλλειψη ρευστότητας. Εκανε λόγο, δε, για «δάνεια χωρίς καμία οικονομική λογική, μια που είναι πολλαπλάσια της κρατικής χρηματοδότησης, την οποία τα κόμματα έχουν προσφέρει ως ενέχυρο για διάστημα πολύ μετά τη λήξη της θτείας της παρούσας Βουλής».

Εγκρίθηκε η περικοπή ενός βουλευτικού μισθού

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Με την επικύρωση, την τελευταία στιγμή, της παλαιότερης κυβερνητικής απόφασης για περικοπή ενός επιπλέον μισθού για τους βουλευτές -όπως έχει συμβεί και για όλους τους αιρετούς- το Κοινοβούλιο ολοκλήρωσε χθες τη διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού του για το 2012. Η σχετική ψηφοφορία για μια απόφαση που είχε από μινών ληφθεί από την κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου, αλλά της οποίας η έγκριση εκκρεμούσε, διεξήχθη ενώπιον των... πέντε βουλευτών που ήταν εκείνη την ώρα στην αίθουσα της Ολομέλειας.

Εως εκείνη την ώρα συζητιόταν ο προϋπολογισμός, στον οποίο η προαναφερόμενη «μείωση» δεν είχε καταγραφεί. Δίχως αυτήν οι μειώσεις της βουλευτικής αποζημίωσης ήταν σχεδόν μηδενικές, με το επιχείρημα ότι οι αποδοχές των βουλευτών έχουν υποστεί μεγάλες περικοπές τα τελευταία έτη. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό που παρουσίασε ο κ. Φιλ. Πετσάλνικος, αθροιστικά αποζημιώσεις, οικογενειακή παροχή, επίδομα γραφείου, έξοδα κίνησης και αμοιβή 150 ευρώ/συνεδρίαση επιτροπής ανέρχονται σε 34.166.200 ευρώ.

Ολοκληρώθηκε χθες η διαδικασία έγκρισης του προϋπολογισμού της Βουλής για το 2012.

Η σχετική ρύθμιση περιλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της Βουλής.

Στον αντίποδα, όπως είναι ήδη γνωστό, το μέγιστο βάρος των περικοπών στις δαπάνες του Κοινοβουλίου -περικοπές οι οποίες στηρίζονται αποκλειστικά στο κρατικό ταμείο και σε κυβερνητικούς, ο-

χι της Βουλής, σχεδιασμούς- πέφτει στις πλάτες των υπαλλήλων της Βουλής: Η μισθολογική πολιτική που διέπει την κατηγορία τους εντάσσεται στο ενιαίο μισθολόγιο, γεγονός το οποίο μειώνει δραστικά σειρά επιδομάτων που ελάμβαναν. Στο πλαίσιο της εξομοίωσης αυτής, ο πρόεδρος της Βουλής ε-ξήγγειλε χθες πως θα θεσπιστεί, όπως και στο υπόλοιπο Δημόσιο, Επίδομα Επίτευξης Στόχων για όσους εργάζονται στο Κοινοβούλιο.

Ο κ. Πετσάλνικος, επίσης, υπε-

ραμύνθηκε της λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού της Βουλής, η οποία συνεπάγεται ετήσιο κόστος 4,5 εκατ. ευρώ - συμπεριλαμβανομένης της μισθοδοσίας 92 υπαλλήλων, εκ των οποίων οι 12 είναι δημοσιογράφοι.

Στο ειδικότερο πεδίο, όπου η Βουλή μπορεί να ρυθμίσει τα του οικου της και να περιορίσει τις δαπάνες της, τα αποτελέσματα χαρακτηρίζονται «πενικρά». Κατά δήλωσή του πρόεδρος αφορούν τις λεγόμενες «λειτουργικές δαπάνες». Εδώ, οι περικοπές υπολογίζονται σε ποσοστό 30% επί των 27 εκατ. της συνολικής φετινής μείωσης. Στο πλαίσιο αυτό, ενδεικτικά αναφέρεται ότι για επισκευές - συντήρηση κτιρίων και άλλων εγκαταστάσεων και για «λοιπές αμοιβές» (κωδ. 851, 869, 871 και 899) προβλέπονται πιστώσεις ύψους 7 εκατ. ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι συνολικά οι πιστώσεις του προϋπολογισμού για το 2012 ανέρχονται στα 170.972.000 ευρώ, μειωμένα δηλαδή κατά 13,6% σε σύγκριση με τον περυσινό προϋπολογισμό.

Στις «ελλείψεις» που καταγράφονται το τελευταίο διάστημα, οι οποίες λειτουργούν σαν σκιά πάνω από το Κοινοβούλιο, είναι φέτος η μη δημοσιοποίηση των δηλώσεων «πόθεν έσχες» των 300.

«Ενότητα» ζητεί ο Α. Παπαδήμος από τους υπουργούς

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Την πρώτη του πολιτική παρατήρηση στα τρία κόμματα που τον στηρίζουν έκανε χθες ο κ. Α. Παπαδήμος, ζητώντας από τους υπουργούς «να είναι ειλικρινείς και όχι καταστροφολόγοι», αλλά και να σταματήσουν τις πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ τους, καθώς υπονομεύουν τις προοπτικές επιτυχίας της νέα κυβέρνησης. «Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα ρευστότητας στην Ευρώπη και είναι σημαντική η άμεση εφαρμογή του προϋπολογισμού στην κατεύθυνση της ανάπτυξης», φέρεται να είχε ο πρωθυπουργός και με το δεδομένο αυτό ζήτησε «ενότητα και στήριξη του κυβερνητικού έργου», υπονοώντας ότι ήταν εκτός τόπου και χρόνου «οι προγραμματικές αντιπαραθέσεις που καταγράφησαν στη Βουλή πριν από την ψήφο εμπιστοσύνης για το ποιος ευθύνεται πού φτάσαμε ως εδώ».

Το ίδιο ακριβώς πνεύμα είχε και η τοποθέτηση του υπουργού Εξωτερικών κ. Στ. Δήμα. Αφού εξέφρασε την ανησυχία του για την επαλήθευση της πρόβλεψης ενός πλεονασματικού προϋπολογισμού στις συνθήκες της σημερινής ύφεσης και ζήτησε από τον κ. Βενιζέλο να εξηγήσει «αν στο “κούρεμα” θα ενταχθούν και τα ελληνικά ομόλογα ύψους 60 δισ. ευρώ που έχει στην κατοχή της Ν.ΕΚΤ», τόνισε ότι θα ήταν προς όφελος όλων στο εξής να αποφεύγονται αναφορές π.χ. στα «επιτεύγματα» της προηγούμενης κυβέρνησης, υπονοώντας ότι αυτά αμφισβητούνται από τη Ν.Δ.

Το ενδιαφέρον, πάντως, στο πρώτο -κατ' ουσίαν- υπουργικό συμβούλιο που έγινε χθες είναι ότι τα κυβερνητικά στελέχη ουδόλως έδειξαν να αισθάνονται άβολα από τη συνεργασία τους, χωρίς βέβαια να λείπουν και κάποιες αιχμές. Με χαρακτηριστικότερη αυτήν του κ. Ρέππα, που είπε ότι θα πρέπει «τα κόμματα να στηρίζουν την κυβέρνηση και όχι οι υπουργοί τα κόμματα», φράση που ερμηνεύθηκε ως έμμεση παρατήρηση του στον κ. Μάκη Βορίδη για τις δηλώσεις του αναφορικά με την εργασιακή εφεδρεία. Σημειώνεται, ω-

Ο πρωθυπουργός εισέρχεται στη συνεδρίαση του Υπουργικού.

Ο πρωθυπουργός τους κάλεσε, επίσης, «να είναι ειλικρινείς και όχι καταστροφολόγοι».

στόσο, ότι λίγο νωρίτερα, ο κ. Ρέππας είχε συμφωνήσει απολύτως με τον προβληματισμό που εξέφρασε ο υπουργός Υποδομών για τα προβλήματα που φαίνεται να προκαλεί το μέτρο των εφεδρειών στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, υπενθυμίζοντάς του ότι τα κενά θα είναι ακόμη μεγαλύτερα λόγω των αναμενόμενων συνταξιοδοτήσεων.

Κατά τα λοιπά, η κ. Αννα Διαμαντοπούλου εισηγήθηκε οι υπουργοί να πραγματοποιήσουν σειρά διεθνών συνεντεύξεων προκειμένου να αναδείξουν στην ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και τις πραγματικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, κάτι που βρήκε σύμφωνους τους περισσότερους, ενώ καταληκτικά ο πρωθυπουργός επιφυλάχθηκε να αρχίσει κατ' ιδίαν ενημερωτικές συναντήσεις με όλους και συνεχάρη τον κ. Παπουτσή για τον τρόπο που χειρίστηκε η Αστυνομία τις πορείες της προχθεσινής επετείου.

Συμμαχίες από ΣΥΡΙΖΑ - ΔΗΜΑΡ

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Εντόνη κινητικότητα παρατηρείται ανάμεσα στα στελέχη που αποχώρησαν ή διαγράφηκαν πρόσφατα από το ΠΑΣΟΚ, ενώ οι ωσμώσεις με τον ΣΥΡΙΖΑ και τη Δημοκρατική Αριστερά είναι συνεχείς. Την επόμενη Τετάρτη κάνει την πρώτη της εμφάνιση η Ενωτική Κίνηση, η οποία συγκροτήθηκε «για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών δυναμικών και στην υλοποίηση ενός αντιμνημονιακού μετώπου». Μόνο και μόνο ο προγραμματικός στόχος υποδηλώνει τη σύγκλιση των απόψεων της Κίνησης με τον ΣΥΡΙΖΑ και το σχέδιο για τη συγκρότηση ενός αντιμνημονιακού μετώπου εξουσίας. Σύμφωνα και με τις δύο πλευρές πάντως, οι διεργασίες βρίσκονται σε πολύ προχωρημένο επίπεδο και αναμένεται να μετουσιωθούν σε εκλογική συνεργασία, τουλάχιστον σε επίπεδο προσώπων.

Στην Ενωτική Κίνηση συμμετέχουν μεταξύ άλλων ο Ν. Κοτζιάς, ο Αντ. Κοτσακός, ο Παν. Κουρουμπλής και ο Αλ. Μπρόπουλος. Ο τελευταίος είχε συνεργαστεί με τον ΣΥΡΙΖΑ και στις αυτοδιοικητικές εκλογές του 2010.

Μια ξεχωριστή σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ έχει η Σοφία Σακοράφα, μία εκ των τριών βουλευτών που διαφώνησαν με το Μνημόνιο και διαγράφηκαν. Η κ. Σακοράφα συνένκλινε στην πορεία όλο και περισσότερο με την Κουμουνδούρου

και αναμένεται να συνεργαστεί εκλογικά ως πρόσωπο με το κόμμα αυτό. Οι δύο άλλοι, ο Γ. Δημαράς και ο Β. Οικονόμου συγκροτήσαν με πολλές φιλοδοξίες το «Άρμα Πολιτών», διαπύσαν όμως στην πορεία και χωρίσαν οι δρόμοι τους. Ο κ. Δημαράς κλίνει προς τη συνεργασία στο αντιμνημονιακό μέτωπο με τον ΣΥΡΙΖΑ, η εκλογική συνεργασία δεν πρέπει όμως να θεωρείται δεδομένη αφού σκέπτεται και την αυτόνομη κάθοδο. Ο κ. Οικονόμου

Συγκροτείται η Ενωτική Κίνηση, στην οποία συμμετέχουν οι κ. Ν. Κοτζιάς, Παν. Κουρουμπλής και Αλ. Μπρόπουλος.

προχώρησε στη συγκρότηση δικού του σκάματος των Ελευθέρων Πολιτών, στις εκλογές όμως συμμετέχεται να συνεργαστεί με ΔΗΜΑΡ. Αυτή θα είναι πιθανόν και η επιλογή του κ. Γ. Λιάνη, αν οι εξελίξεις στο ΠΑΣΟΚ τον απογοητεύσουν. Αντίθετα, ο κ. Βαγ. Παπαχρήστος μπορεί να βλέπει με συμπάθεια την Ενωτική Κίνηση και τους στόχους της, ξεκαθαρίζει όμως ότι δεν πρόκειται να συμμετάσχει σε αυτό το σχήμα, όπως και ότι δεν πρόκειται να επιστρέψει στο ΠΑΣΟΚ. Όσο είναι βουλευτής, θα παραμένει ανεξάρτητος.

Ο «λογαριασμός» του 2012

Επιπλέον φόροι και περικοπές δαπανών ύψους 10,385 δισ. ευρώ, προβλέπονται στον προϋπολογισμό του 2012

Ποσά σε εκατ. ευρώ

Ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 2,24 δισ. ευρώ και οι παγίδες

Εξαρτημένος ο νέος προϋπολογισμός από PSI+, ύφεση και απόδοση των φορολογικών μέτρων

ΤΩΝ ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ-ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Πλήρως εξαρτημένος από την επιτυχή έκβαση του PSI+ (εθελοντική συμμετοχή ιδιωτών στο κούρεμα του χρέους), το βάθος της ύφεσης αλλά και τη δυνατότητα των πολιτών να ανταποκριθούν στα σκληρά φορολογικά μέτρα είναι ο νέος προϋπολογισμός που κατατέθηκε χθες στη Βουλή. Προκειμένου μάλιστα να επιτευχθεί ο πολυπόθητος στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα ύψους 2,24 δισ. ευρώ (1,1% του ΑΕΠ) απαιτείται η πλήρης συμμετοχή των φορολογουμένων και των εργαζομένων στο Δημόσιο, δεδομένου ότι ο νέος προϋπολογισμός προβλέπει επιπλέον φόρους 5,3 δισ. ευρώ και εξοικονόμηση δαπανών ύψους 5,085 δισ. ευρώ.

Τα νέα μέτρα των 10,385 δισ. ευρώ έρχονται τη στιγμή που η ύφεση φέτος αναμένεται να φτάσει στο 5,5% (έναντι 3,8% που ήταν η αρχικά πρόβλεψη) και το χρόνο στο 2,8%. Ωστόσο, ακόμα και η πρόβλεψη για μείωση του ΑΕΠ κατά 2,8% το 2012 θεωρείται φιλόδοξη δεδομένων των συνθηκών της οικονομίας, της νέας αύξησης της ανεργίας στο 17,1% το 2012 (από 15,4% φέτος και 11,9% το 2010) και του ενδεχομένου να ληφθούν νέα μέτρα, εξαιτίας της πιθανής νέας αναθεώρησης του ελλείμματος.

Την ίδια στιγμή, η ήδη συρρικνωμένη ιδιωτική κατανάλωση κατά 6,2% φέτος, προβλέπεται να μειωθεί περαιτέρω κατά 4,1%, ενώ οι επενδύσεις κατά 7,5%. Το μοναδικό θετικό, είναι ότι ο πληθωρισμός αναμένεται να υποχωρήσει στο 0,6% το 2012 από 2,8% φέτος και 4,7% το 2010.

Ο υπουργός Οικονομικών, κ. Ευ. Βενιζέλος, δήλωσε χθες ότι δεν θα απαιτηθεί η λήψη νέων μέτρων για το 2012, εφόσον όμως εφαρμοστούν πλήρως όσα έχουν ψηφιστεί. Πάντως, η προϋπόθεση αυτή ίσχυε και τα προηγούμενα χρόνια, αλλά ποτέ δεν εκπληρώθηκε με αποτέλεσμα κάθε τρεις μήνες να αποφασίζονται νέα «διορθωτικά» μέτρα.

	Κρατικός προϋπολογισμός		
	σε εκατ. ευρώ	2011	2012
Εσοδα			
Εσοδα	54.673	59.184	59.184
Καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού	51.308	54.434	54.434
Εσοδα ΠΔΕ	3.365	4.750	4.750
Δαπάνες			
Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού	77.632	77.707	72.557
Δαπάνες ΠΔΕ	70.742	70.007	64.857
Ελλείμμα κρατικού προϋπολογισμού	6.890	7.700	7.700
(% του ΑΕΠ)	-22.959	-18.523	-13.373
Πρωτογενές αποτέλεσμα	-10,5%	-8,7%	-6,3%
(% του ΑΕΠ)	-6.578	-623	-623
(% του ΑΕΠ)	-3,0%	-0,3%	-0,3%
ΑΕΠ	217.771	212.544	212.544

ΠΔΕ: Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων

PSI: Πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων («κούρεμα» χρέους)

Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας

(% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)

	2010	2011	2012
ΑΕΠ	-3,5	-5,5	-2,8
Ιδιωτική κατανάλωση	-3,6	-6,2	-4,1
Δημόσια κατανάλωση	-7,1	-8,0	-7,5
Επενδύσεις	-13,3	-12,9	-4,0
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	4,2	4,5	6,4
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-7,2	-5,9	-2,8
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	4,7	2,8	0,6
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	1,7	1,4	0,4
Απασχόληση	-2,1	-5,7	-2,0
Ποσοστό ανεργίας	11,9	15,4	17,1

Προβλέψεις για το έλλειμμα

Ποσά σε εκατ. ευρώ

	2011	2012
Ελλείμμα κεντρικής κυβέρνησης	-19.842	-15.621
(% του ΑΕΠ)	-9,1%	-7,3%
Ελλείμμα γενικής κυβέρνησης	-19.683	-14.221
(% του ΑΕΠ)	-9,0%	-6,7%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μάλιστα, εάν λάβει κανείς υπόψη ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα φτάσει στο 9% του ΑΕΠ από 7,6% του ΑΕΠ που αρχικώς είχε συμφωνηθεί με την τρόικα, αντιλαμβάνεται ότι το δημοσιονομικό πλαίσιο του επόμενου έτους δεν έχει σταθερές.

Ο νέος προϋπολογισμός έχει πραγματικά δύο καινοτομίες, αλλά και ταυτόχρονα μεγάλες αβεβαιότητες:

1. Προβλέπει τη δημιουργία πρωτογενούς πλεονάσματος για πρώτη φορά την τελευταία 10ετία. Ωστόσο, η αναποτελεσματικότητα του κρατικού μηχανισμού και η αναποφασιστικότητα της κυβέρνησης στο να λάβει μέτρα περιορι-

Ο νέος προϋπολογισμός προβλέπει επιπλέον φόρους 5,3 δισ. και εξοικονόμηση δαπανών 5,085 δισ. ευρώ.

σμού των δαπανών, δεν εμπνέουν εμπιστοσύνη σε κανέναν (ούτε στο εσωτερικό, ούτε στο εξωτερικό). Γι' αυτό και στη νέα συμφωνία με την τρόικα θα προβλέπεται η μόνη μη έλλευση στελεχών της στην Αθήνα.

2. Το δημόσιο χρέος μειώνεται στα 309,3 δισ. ευρώ από 352,05 δισ. ευρώ φέτος. Αυτό είναι αποτέλεσμα της συμμετοχής των ιδιωτών στο νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας. Όμως, ακόμα δεν έχουν καθοριστεί κρίσιμες λεπτομέρειες για το πώς θα εφαρμοστεί το PSI+ με αποτέλεσμα κάποιες προβλέψεις να βρίσκονται προς το παρόν υπό αίρεση.

Ωστόσο, μισθωτοί, συνταξιούχοι, ιδιοκτήτες ακινήτων, ακόμα και άνεργοι καλούνται να σκεφθούν το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής προσαρμογής δεδομένου ότι αυξάνονται οι φόροι στο εισόδημα, θα καταβληθεί διπλή εισφορά αλληλεγγύης το 2012, ενώ ταυτόχρονα περικόπτονται μισθοί,

συντάξεις, κοινωνικά και προνοιακά επιδόματα. Συνολικά για το επόμενο έτος, έσοδα και δαπάνες πρέπει να δημιουργήσουν όφελος ύψους 10,385 δισ. ευρώ. Τα μέτρα αυτά αφορούν:

1. Τη μείωση του αφορολόγητου ορίου στα 5.000 ευρώ, αυξήσεις στα τεκμήρια διαβίωσης, την κατάργηση της πρόσθετης έκπτωσης λόγω αποδείξεων και τις περικοπές σε άλλες εκπτώσεις δαπανών από τον φόρο εισοδήματος. Από όλα αυτά αναμένονται 2,41 δισ. ευρώ.

2. Πρόσθετες επιβαρύνσεις στην ακίνητη περιουσία (ειδικού τέλους ακινήτων μέσω της ΔΕΗ) και αύξηση αντικειμενικών αξιών στα επίπεδα των εμπορικών, με στόχο την εισπραξη 2,453 δισ. ευρώ.

3. Αύξηση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης του πετρελαίου θέρμανσης φέτος και εξίσωσή του με αυτόν του κίνησης από τις 15 Οκτωβρίου 2012 (απόδοση 269 εκατ. ευρώ).

4. Περικοπές μισθών και επιδομάτων ύψους 1,6 δισ. ευρώ.

5. Μειώσεις επικερπήσεων προς ασφαλιστικά Ταμεία (ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΝΑΤ, ΟΑΕΕ, ΟΑΕΔ) που ξεπερνούν τα 3 δισ. ευρώ.

6. Μείωση του κονδυλίου για το ΕΚΑΣ κατά 175 εκατ. ευρώ.

7. Μείωση της επικερπήσεως προς τον ΟΑΕΔ κατά 264 εκατ. ευρώ.

Αποκρατικοποιήσεις

Η μεγαλύτερη έμφαση δίνεται στο σκέλος των ιδιωτικοποιήσεων. Το οικονομικό επιτελείο προσβλέπει στην εισπραξη 9,3 δισ. ευρώ (περιορισμένο κατά 1,8 δισ. ευρώ καθώς ο αρχικός στόχος προέβλεπε 11 δισ. ευρώ) εκ των οποίων τα πρώτα 3,3 δισ. ευρώ αναμένονται στο πρώτο τρίμηνο του 2012. Ο υπουργός Οικονομικών σημείωσε αναφερόμενος στις αποκρατικοποιήσεις πως «θα πετύχουμε τον αναθεωρημένο στόχο για 1,8 δισ. ευρώ το 2011 και το αποτέλεσμα του 2012 εξαρτάται από το αν θα έχουμε αγορά, αν θα έχουμε επενδυτικό ενδιαφέρον.

Νέο μισθολόγιο

Οι εργαζόμενοι στις 134 ΔΕΚΟ και ΝΠΔΔ θα πρέπει να ενταχθούν στο μισθολογικό κλίμα που ανήκουν οι συνάδελφοί τους στον στενό δημόσιο τομέα και έχουν τα ίδια προσόντα και χρόνια υπηρεσίας. Αυτό ορίζει εγκύκλιος του υπουργείου Οικονομικών που εστάλη χθες σε όλους τους φορείς, στο πλαίσιο της εφαρμογής του νέου μισθολογίου. Όπως επισημαίνεται στην εγκύκλιο, οι διοικήσεις των οργανισμών, θα πρέπει να μεριμνήσουν για την αναδιάρθρωση του μισθολογίου τους, με τέτοιο τρόπο, ώστε το ανώτατο όριο αποδοχών που μπορεί να φτάσει ο υπάλληλος κάθε εκπαιδευτικής κατηγορίας να μην υπερβεί το ανώτατο όριο αποδοχών της αντίστοιχης εκπαιδευτικής κατηγορίας (Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης) στο Δημόσιο. Δηλαδή, υπάλληλος Τ.Ε. κατηγορίας, θα έχει ανώτατο όριο αποδοχών το ποσό των 1.331 ευρώ, ενώ για υπάλληλο Π.Ε. κατηγορίας, το ανώτατο ποσό των μηνιαίων αποδοχών του μπορεί να διαμορφωθεί στα 2.409 ευρώ. Οι εργαζόμενοι στις ΔΕΚΟ θα έχουν πλέον μόνο τα επιδόματα που προβλέπονται από το νέο μισθολόγιο (οικονομειακό, ανθυγιεινής ή επικίνδυνης εργασίας, απομακρυσμένων περιοχών και θέσης ευθύνης). Ετσι, για παράδειγμα: • Υπάλληλος Τ.Ε. σε ΔΕΚΟ λαμβάνει μηνιαίο μισθό 1.200 ευρώ. Λαμβάνει επίσης οικογενειακό παροχή 50 ευρώ, επίδομα επικίνδυνης εργασίας 200 ευρώ και επιπλέον επιδόματα 300 ευρώ. Συνολικά, οι αποδοχές του φτάνουν στα 1.750 ευρώ. • Αντίστοιχος υπάλληλος στο Δημόσιο, το ανώτατο όριο αποδοχών που μπορεί να λάβει με 35 έτη προϋπηρεσίας και οικονομιακό επίδομα, καθώς και επίδομα επικίνδυνης εργασίας είναι 1.551 ευρώ (1.331 + 50 + 150). Πλέον, ο εργαζόμενος στη ΔΕΚΟ, δεν θα μπορεί να λαμβάνει ποσό μεγαλύτερο των 1.551 ευρώ.

Οι αποκλίσεις του 2011 λόγω βαθύτερης ύφεσης και φοροδιαφυγής

Με πρόσθετο βαρίδι τριών δισ. ευρώ ξεκινά η εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2012, εξαιτίας των αποκλίσεων κυρίως στον τομέα εισπράξεων των εσόδων αλλά και στην αδυναμία περιορισμού της φοροδιαφυγής κατά το τρέχον έτος.

Παρά τα σκληρά μέτρα που επέβαλε η κυβέρνηση το 2011 στο σύνολο των φορολογουμένων (με έκτακτες εισφορές, μείωση του αφορολόγητου ορίου, αύξηση των έμμεσων φόρων και τις μειώσεις στις αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων), το έλλειμμα δεν μειώθηκε στα επίπεδα του 7,6% του ΑΕΠ όπως αρχικώς είχε προγραμματιστεί και συμφωνηθεί με τους δανειστές. Αντίθετα, το έλλειμμα του προϋπολογισμού φαίνεται να κλείνει το 9% του ΑΕΠ. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις παραγράφουν το υπουργείου Οικονομικών αλλά και

οι εκτιμήσεις παραγράφουν το υπουργείου Οικονομικών αλλά και

οι εκτιμήσεις παραγράφουν το υπουργείου Οικονομικών αλλά και

οι εκτιμήσεις παραγράφουν το υπουργείου Οικονομικών αλλά και

Το έλλειμμα για το 2011 κλείνει στο 9% του ΑΕΠ, ωστόσο οι εκτιμήσεις το ανεβάζουν στο 9,5% του ΑΕΠ.

στην αδυναμία του οικονομικού επιτελείου να ενεργοποιήσει τους φοροελεγκτικούς μηχανισμούς, αλλά και να υλοποιήσει σειρά μέτρων που θα έπρεπε να έχουν ολοκληρωθεί πριν από το καλοκαίρι.

Όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού, οι αποκλίσεις στο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2011 οφείλονται: – στην επιδείνωση του ελλείμ-

ματος του κρατικού προϋπολογισμού λόγω υπέρπληξης των εσόδων που οφείλεται στη μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη ύφεση, η οποία επηρεάζει τη συνολική ζήτηση, περιορίζει τη ρευστότητα και εμποδίζει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων πολιτών και επιχειρήσεων και

– στα μειωμένα αποτελέσματα των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης εξαιτίας της μείωσης των εσόδων τους από ασφαλιστικές εισφορές.

Βέβαια, ευθύνη για τη βαθύτερη ύφεση της οικονομίας φέρει σε μεγάλο βαθμό η κυβέρνηση εξαιτίας των καθυστερήσεων υλοποίησης των διαρθρωτικών μέτρων που οδήγησαν στη συρρίκνωση των εισοδημάτων όλων των φορολογουμένων, στη μείωση του τζίρου στην αγορά και την αύξηση της α-

νεργιάς στο 18,4% (στοιχεία Αυγούστου).

Ειδικότερα στον τομέα των εσόδων:

– **Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.** Είχε προβλεφθεί η εισπραξη 10,6 δισ. ευρώ. Πλέον υπολογίζεται να εισπραχθούν 8,3 δισ. ευρώ. Απόκλιση ύψους 2,27 δισ. ευρώ.

– **ΦΠΑ.** Το οικονομικό επιτελείο είχε υπολογίσει να εισπράξει έσοδα 18,030 δισ. ευρώ. Πλέον εκτιμά ότι το ποσό που θα εισέλθει στον κρατικό κορβανά θα ανέλθει στα 16,9 δισ. ευρώ. Υστέρηση 1,1 δισ. ευρώ.

– **Φόροι Κατανάλωσης.** Ο προϋπολογισμός προέβλεπε για το 2011 έσοδα ύψους 11,6 δισ. ευρώ. Ωστόσο, υπολογίζεται να εισπραχθούν 10,3 δισ. ευρώ. Υστέρηση 1,2 δισ. ευρώ.

– **Επιστροφές εσόδων.** Είχε υπολογιστεί να επιστραφούν ποσά ύψους 3,8 δισ. ευρώ. Με τα νεότερα δεδομένα οι επιστροφές θα ξεπεράσουν τα 5 δισ. ευρώ. Η αύξηση των επιστροφών οφείλεται στο μπόνομο των αποδείξεων.

– **Αποκρατικοποιήσεις.** Στον τομέα των αποκρατικοποιήσεων το αρχικό σχέδιο προέβλεπε την εισπραξη ποσού ύψους 5 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους. Πλέον υπολογίζεται ότι το ποσό που θα ανέλθει στον κρατικό κορβανά θα φτάσει το 1,8 δισ. ευρώ. Δηλαδή υστέρηση της τάξης των 3,2 δισ. ευρώ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσό των 1,8 δισ. ευρώ θα προέλθει από την επέκταση συμβάσεων και παραχώρηση νέων αδειών. Δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής καμία πώληση ακινήτου ή δημόσιας επιχείρησης. ΠΡ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Περισσότερα φορολογικά βάρη σε μισθωτούς, ιδιοκτήτες ακινήτων

Φιλόδοξος ο στόχος του προϋπολογισμού για καθαρά έσοδα ύψους 54,4 δισ.

Η ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Στα φυσικά πρόσωπα και στους ιδιοκτήτες ακινήτων πέφτει το βάρος για τη στήριξη του προϋπολογισμού το 2012 συνολικά της νέας επιβαρυντικής φορολογικής κλίμακας, της μείωσης των φοροαπαλλαγών και του ειδικού τέλους ακινήτων. Οι υπόλοιπες πηγές εσόδων, κυρίως οι έμμεσοι φόροι, θα κινήθούν πτωτικά σε σχέση με το 2011, που αποδίδονται στην ύφεση της οικονομίας που με βάση τις παραδοχές του προσχεδίου του προϋπολογισμού θα είναι 2,8%.

Τα καθαρά έσοδα του προϋπολογισμού θα φθάσουν τα 54,4 δισ. ευρώ έναντι 51,3 δισ. ευρώ που υπολογίζεται να ανέλθουν το τρέχον έτος, στόχος όμως που θεωρείται ιδιαίτερα φιλόδοξος.

Παρά τα νέα μέτρα που θα εφαρμοσθούν το νέο έτος και έχουν ήδη ψηφισθεί από το Κοινοβούλιο, τα έσοδα θα αυξηθούν κατά 6,1% σε σχέση με τα έσοδα του 2011. Ειδικότερα, τα έσοδα το νέο έτος θα διαμορφωθούν ως εξής:

1. **Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.** Τα έσοδα από την ανωτέρω πηγή θα αυξηθούν κατά 29,1% σε σχέση με τον φόρο εισοδήματος του 2011. Υπολογίζεται να εισπραχθούν 10,68 δισ. ευρώ (έναντι 8,27 δισ. ευρώ το 2011), δηλαδή 2,41 δισ. ευρώ περισσότερα από φέτος. Τα επιπλέον έσοδα θα προέλθουν από τη μείωση του αφορολογήτου ορίου στα 5.000 ευρώ από 12.000 ευρώ, από τη μείωση του φοροαπαλλαγών και την πλήρη εφαρμογή των τεκμηρίων. Ωστόσο, παρά τις αλλαγές στην κλίμακα φορολογίας εισοδήματος, είναι άγνωστο εάν το οικονομικό επιτελείο έχει υπολογίσει τα λιγότερα έσοδα που θα εισπράξει εξαιτίας των μειώσεων των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων και της αύξησης της ανεργίας. Πέραν των λιγότερων φόρων που θα καταβάλουν οι ανωτέρω κατηγορίες στο ελληνικό Δημόσιο, θα είναι μικρότερη και η συμμετοχή τους στην εισφορά

Εσοδα από φόρους

	2012 (εκατ. ευρώ)	Ετήσια μεταβολή %
Τακτικά έσοδα	55.891	4,8
Μη τακτικά έσοδα	2.133	9,7
Ειδικά έσοδα ²	230	-78,2
Γενικό σύνολο	58.234	3,4
Επιστροφές εσόδων	3.800	-24
Καθαρά έσοδα	54.434	6,1

¹ Παρελθόντων Οικονομικών Ετών

² Από εκχώρηση αδειών και δικαιωμάτων του Δημοσίου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αλληλεγγύης, η οποία, ωστόσο, το 2012 είναι διπλή.

2. **Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.** Αντίθετα από τα φυσικά πρόσωπα, οι επιχειρήσεις για μία ακόμη χρονιά θα πληρώσουν λιγότερους φόρους στο ελληνικό Δημόσιο. Από 3,1 δισ. ευρώ που ανήλθαν το 2010 και 2,7 δισ. ευρώ το 2011, το νέο έτος υπολογίζεται να εισπραχθούν 2,15 δισ. ευρώ, δηλαδή μειωμένα κατά 12,7% και 22% αντίστοιχα. Η μείωση αυτή αποδίδεται στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην κερδοφορία των επιχειρήσεων, αλλά και στη μείωση του συντελεστή φορολόγησης των αδιανεμήτων κερδών από 24% σε 20% για τη χρήση 2011.

3. **Ακίνητη περιουσία.** Από τις

	2011 (εκατ. ευρώ)	2012 (εκατ. ευρώ)	Ετήσια μεταβολή %
ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	20.619	24.213	17,4
Φόρος εισοδήματος	12.779	14.382	12,5
Φυσικών προσώπων	8.272	10.682	29,1
Νομικών προσώπων	2.765	2.157	-22,0
Ειδικών κατηγοριών	1.742	1.543	-11,4
Φόροι στην περιουσία	1.128	3.581	217,6
Άμεσοι φόροι ΠΟΕ ¹	2.050	2.050	0,0
Λοιποί άμεσοι φόροι	4.662	4.200	-9,9
ΕΜΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ	29.084	29.088	0,0
Φόροι συναλλαγών	17.855	17.608	-1,4
ΦΠΑ	16.900	16.560	-2,0
Πετρελαιοειδών	2.900	2.850	-1,7
Καπνού	840	810	-3,6
Λοιπών	13.160	12.900	-2,0
Λοιποί φόροι συναλλαγών	955	1.048	9,7
(μεταβίβαση κεφαλαίων)	-550	-650	
(χαρτόσημο)	-362	-355	
Φόροι κατανάλωσης	10.395	10.629	2,3
Φόρος ασφαλιστών	400	400	0,0
Τέλος ταξινόμησης οχημάτων	114	143	25,4
ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων	4.681	4.950	5,8
Λοιποί ΕΦΚ (καπνού κ.λπ.)	3.558	3.455	-2,9
Τέλη κυκλοφορίας οχημάτων	1.273	1.272	0,0
Λοιποί φόροι κατανάλωσης	370	409	10,4
Έμμεσοι φόροι ΠΟΕ ¹	492	499	1,3
Λοιποί έμμεσοι	341	352	3,1
(για Ε.Ε.)	-192	-184	
Σύνολο φορολογικών εσόδων	49.702	53.301	7,1

νέες επιβαρύνσεις στα ακίνητα το επιπλέον όφελος θα φθάσει τα 2,45 δισ. ευρώ. Οι φόροι θα είναι αυξημένοι κατά 217,6% σε σχέση με το 2011. Τα έσοδα θα προέλθουν από το τέλος ακινήτων, καθώς και από τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας του 2011 και του 2012.

4. **ΦΠΑ.** Η αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ για αρκετές κατηγορίες στο 23% από 13% δεν θα οδηγήσει στην αύξηση των δημοσίων εσόδων το νέο έτος. Τα έσοδα από αυτήν την πηγή θα παρουσιάσουν μηδενική αύξηση και θα ανέλθουν στα 29 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι το 2010 με μικρότερους συντελεστές και με την ύφεση στο 4,5%, τα έσοδα από τον ΦΠΑ ήταν 31 δισ. ευρώ.

5. **Φόροι κατανάλωσης.** Στην αύξηση των εσόδων κατά 269 εκατ. ευρώ θα οδηγήσει η εξίσωση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης από τις 15-10-2012.

Συνολικά οι φόροι κατανάλωσης θα παρουσιάσουν μικρή αύξηση της τάξης του 2,3%. Βέβαια, η αύξησή τους θα εξαρτηθεί από το μέγεθος της ύφεσης της οικονομίας.

6. **Επιστροφές φόρων.** Οι επιστροφές φόρων το 2012 θα διαμορφωθούν στα 3,8 δισ. ευρώ και θα επιστρέψουν στα προ του 2010 επίπεδα, δεδομένου ότι καταργήθηκε το «μπόνους» των αποδείξεων. Το όφελος του προϋπολογισμού θα ανέλθει στο 1,2 δισ. ευρώ σε σχέση με το τρέχον έτος.

Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού

Ποσά σε εκατ. ευρώ	2012 (εκατ. ευρώ)	Ετήσια μεταβολή %
Αποδοχές και συντάξεις	19.415	-3,3
Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	882	-37,9
Καταναλωτικές και σύνθετες δαπάνες πλην αποθεματικού	2.545	-1,8
Μεταβιβατικές πληρωμές πλην επικουρήσεων σε νοσοκομεία για εξόφληση παλαιών οφειλών τους	17.173	-8,6
Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	7.146	-7,7
Αποθεματικό	1.000	
Καταπτώσεις εγγυήσεων	1.623	9,5
Τόκοι και λοιπές δαπάνες δημόσιου χρέους	12.750	-22,2
Εξοφλιστικά προγράμματα	1.000	66,7
Χρεολύσια μεσομακροπρόθεσμου δανεισμού	41.900	45,2
Χρεολύσια βραχυπρόθεσμου δανεισμού	25.000	-25,1
Τακτοποίηση υποχρεώσεων με έκδοση ομολόγων	140	
Τακτοποίηση υποχρεώσεων ΠΟΕ¹ φορέων γενικής κυβέρνησης	6.000	
Απαλλοτριώσεις, αγορές ακινήτων, κατασκευές, συμμετοχές - Συμμετοχή στην αύξηση ΜΚ ² εταιρειών	32.101	
Σύνολο δαπανών τακτικού προϋπολογισμού	169.998*	22,8

* Συμπερ. 32 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση του Ταμείου Χρηματοπιστ. Σταθερότητας

¹ Παρελθόντων Οικονομικών Ετών ² Μετοχικό κεφάλαιο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

μειωθούν κατά 9% και θα διαμορφωθούν στα 14 δισ. ευρώ το 2012 από 15,4 δισ. ευρώ φέτος.

Αντίθετη πορεία αναμένεται να έχει το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Οι δαπάνες του υπολογίζεται ότι θα φθάσουν στα 7,7 δισ. ευρώ το 2012, από 6,89 δισ. ευρώ φέτος. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι τα 6,89 δισ. ευρώ του 2011 αποτελούν τον νέο αναθεωρημένο στόχο, αφού μέχρι και τις αρχές Οκτωβρίου γνωρίζαμε ότι θα δοθούν για επενδύσεις 7,55 δισ. ευρώ.

Ο υπουργός Οικονομικών, κ. Ευ. Βενιζέλος δήλωσε χτες ότι η νέα περικοπή του ΠΔΕ για φέτος «προκύπτει από τις απορροφήσεις»

και από το γεγονός ότι «δεν υπάρχει πάντα διαθέσιμη η ιδιωτική συμμετοχή». Μάλιστα, σημείωσε πως «τώρα έχουμε δέσμευση πιστώσεων σε επίπεδο 92% όπως μας ενημέρωσε το υπουργείο Ανάπτυξης» και πρόσθεσε ότι «μακάρι να μπορέσουμε να απορροφήσουμε τα 7,7 δισ. το 2012 και μακάρι να παρακινήσουμε και τις ιδιωτικές επενδύσεις».

Πάντως, η περικοπή του ΠΔΕ εξυπηρετεί και τους δημοσιονομικούς στόχους, αφού βοηθάει στη συγκράτηση του ελλείμματος που και φέτος ξέφυγε, καθώς το οικονομικό επιτελείο δεν κατάφερε να επιτύχει τους στόχους για τις δαπάνες και τα έσοδα.

Δύο σενάρια για τους τόκους με και χωρίς PSI+

Οφέλος 5,15 δισ. ευρώ στους τόκους θα επιφέρει η πλήρης συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στο νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας (PSI+), σε σχέση με το τι θα έπρεπε να καταβάλει η χώρα εάν δεν υπήρχε το PSI+. Σύμφωνα με τα όσα προβλέπει ο προϋπολογισμός του 2012, η υλοποίηση του PSI+ θα μειώσει τις δαπάνες για τόκους κατά το παραπάνω ποσό, ενώ θα περικοπεί το δημόσιο χρέος κατά 95,6 δισ. ευρώ, το οποίο το 2012 θα υποχωρήσει στα 309,3 δισ. ευρώ (145,5% του ΑΕΠ) από 352 δισ. ευρώ φέτος (161,7% του ΑΕΠ). Στον προϋπολογισμό υπάρχουν δύο σενάρια για την εξέλιξη των τόκων. Ενα με τις επιπτώσεις του PSI+ και ένα χωρίς. Ωστόσο, για την πορεία του χρέους υπάρχει μόνο εκείνο που λαμβάνει ως δεδομένη την εφαρμογή του PSI+. Ενα άλλο στοιχείο που προκύπτει από τον νέο προϋπολογισμό και αφορά στο PSI+ είναι ότι στην εισηγητική έκθεση αναφέρεται πως οι ιδιώτες ομολογιούχοι μετά το «κούρεμα» της αξίας των ομολόγων τους κατά 50%, θα λάβουν σε μετρητά το ποσό των 30 δισ. ευρώ και το υπόλοιπο 70 δισ. ευρώ θα τα λάβουν με τη μορφή νέων ομολόγων.

Αυτό που είναι εντυπωσιακό είναι ότι εφ' όσον όλα κυλήσουν ομαλά με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και γενικότερα με την εφαρμογή του νέου προγράμματος στήριξης της Ελλάδας, το κράτος θα πρέπει να εξασφαλίσει 118,5 δισ. ευρώ το 2012 για να χρηματοδοτήσει όλες τις ανάγκες του. Εξ αυτών, ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ότι θα φτάσει στα 51,6 δισ. ευρώ, ενώ το ποσό θα εξασφαλιστεί από τον μηχανισμό στήριξης και την έκδοση εντόκων γραμματίων.

Ενδεικτικό της δυσκολίας της Ελλάδας να χρηματοδοτηθεί είναι ότι το 2011 το υπουργείο Οικονομικών ανακύκλωσε συνολικά έντοκα γραμμάτια ύψους 33,4 δισ. ευρώ. Σημειώνεται ότι φέτος οι δαπάνες για χρεολύσια εκτιμώνται σε 28,8 δισ. ευρώ και οι δαπάνες για τόκους στα 16,38 δισ. ευρώ. Συνολικά για τοκοχρεολύσια το Δημόσιο πληρώνει φέτος περίπου 45,2 δισ. ευρώ.

Για το 2012 οι καθαρά νέες εκδόσεις εντόκων γραμματίων εκτιμώνται σε 6,5 δισ. ευρώ από 13 δισ. ευρώ που αναμένεται να φθάσουν φέτος, ενώ προβλέπεται ότι συνολικά του χρόνου θα εξοφληθούν έντοκα γραμμάτια ύψους 25 δισ. ευρώ, εφ' όσον συνεχιστεί η χρηματοδότηση της Ελλάδας από τον μηχανισμό στήριξης. Πάντως, «βόμβα» αποτελούν στην πορεία του δημοσίου χρέους οι ανεξόφλητες υποχρεώσεις του Δημοσίου και το ενδεχόμενο καταπτώσεων των εγγυήσεων που έχει δώσει το κράτος. Οι καταπτώσεις εγγυήσεων που βαρύνουν το Δημόσιο έφτασαν φέτος στα υψηλότερα επίπεδα από το 2000 και ανήλθαν σε 1,36 δισ. ευρώ ή 0,63% του ΑΕΠ. Πρόκειται για διπλάσιο ποσό σε σχέση με το 2010 όταν είχαν διαμορφωθεί στα 893 εκατ. ευρώ (0,39% του ΑΕΠ).

Επίσης, το ανεξόφλητο εγγυημένο από το δημόσιο χρέος διαμορφώνεται σε 22,3 δισ. ευρώ ή 10,3% του ΑΕΠ, ποσό που, θεωρητικά, εάν καταπέσει, θα επιβαρύνει το δημόσιο χρέος.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

Εσοδα 9,3 δισ. από 17 αποκρατικοποιήσεις

Εσοδα 9,3 δισ. ευρώ μέσα από 17 αποκρατικοποιήσεις θα επιδιώξει η κυβέρνηση μέσα στην επόμενη χρονιά. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού για το 2012 που κατέθεσε χτες ο υπουργός Οικονομικών κ. Ευ. Βενιζέλος, στόχος είναι μέσα στο επόμενο έτος, η πώληση μετοχών του ΟΠΑΠ, του ΟΔΙΕ, της ΕΥΔΑΠ, της ΕΥΑΘ, της ΔΕΠΑ, της ΔΕΣΦΑ, των ΕΛΠΕ της Λάρκο, της ΕΑΣ, των ΕΛΤΑ, της ΕΜΒΟ και του καζίνο της Πάρνηθας. Στο κείμενο της εισηγητικής έκθεσης δεν αναφέρονται τα ποσοστά των μετοχών που πρόκειται να διαθέσει το Δημόσιο, αλλά εικάζεται ότι θα είναι εκείνα που προβλέπονται στο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα.

Στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων για την επόμενη χρονιά εκτός από περαιτέρω διαθέσεις μετοχών, προβλέπεται η επέκταση της σύμβασης παραχώρησης και η πώληση μετοχών του ΔΑΑ, η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων της λειτουργίας της Εγνατίας Οδού, η παραχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης των κρατικών λαχείων και η διάθεση των 39 ακινήτων που έχουν εκχωρηθεί στο Ταμείο Αξιοποίησης των Ιδιωτικών Περιουσιών του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) και στόχος είναι η πώληση και επαναμίσθωσή τους (sale & lease back). Τέλος, η κυβέρνηση, σε συνεργασία με το ΤΑΙΠΕΔ, θα προετοιμάσουν μέσα στο 2012 την πρώτη ομάδα (100) ακινήτων προς ανάπτυξη.

Σημειώνεται ότι τόσο η αποκρατικοποίηση του Ελληνικού όσο και η πώληση τεσσάρων αεροσκαφών τύπου Airbus της παλαιάς Ολυμπιακής θεωρούνται ιδιωτικοποιήσεις του 2011.

Μόνον για το α' τρίμηνο του έτους, ο προϋπολογισμός προβλέπει έσοδα 3,3 δισ. ευρώ από ιδιωτικοποιήσεις και άλλα 6 δισ. ευρώ στα επόμενα τρίμηνα που ακολουθούν. Τα νούμερα αναμφίβολα είναι τεράστια, με δεδομένο ότι τους τελευταίους τρεις μήνες επιτεύχθηκαν τέσσερις αποκρατικοποιήσεις (ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, εταιρείες κινητής) που απέφεραν 1,8 δισ. ευρώ, ενώ δεν αναμένεται να υπάρξουν άλλες μέχρι τέλους του έτους που θα μπορούσαν να διασφαλίσουν έσοδα για το Δημόσιο. Ήταν οι λεγόμενες «εύκολες» αποκρατικοποιήσεις, οι οποίες, για τους επενδυτές, αποτελούσαν σχεδόν μονόδρομο.

Με τις αποκρατικοποιήσεις που πρόκειται ν' ακολουθήσουν, τόσο η κυβέρνηση όσο και το ΤΑΙΠΕΔ θα δοκιμαστούν στην ικανότητά τους να εκλύσουν νέα επενδυτικά κεφάλαια, τα οποία έχει ανάγκη η χώρα, αυτή τη φορά όμως με όρους πραγματικού ανταγωνισμού.

Περικοπές σε μισθούς και δαπάνες υγείας, παιδείας

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Περικοπή 1,6 δισ. ευρώ στο κονδύλι για μισθούς, μείωση κατά 3 δισ. ευρώ των επικουρήσεων στα ασφαλιστικά Ταμεία, περιστολή 337 εκατ. ευρώ των δαπανών για την υγεία και 174 εκατ. ευρώ για την παιδεία, προβλέπει ο νέος προϋπολογισμός για το 2012. Τα νούμερα αυτά δείχνουν με σαφήνεια την πρόθεση της κυβέρνησης να συνεχίσει και να εντείνει την πολιτική περιορισμού των δαπανών.

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών της γενικής κυβέρνησης αφορά σε μισθούς και συντάξεις, γίνεται αντιληπτό ότι αυτές οι κατηγορίες σηκώνουν το μεγαλύτερο βάρος της λιτότητας. Συνολικά, οι μισθοί και συντάξεις της γενικής κυβέρνησης θα φθάσουν το 2012 στα 49,1 δισ. ευρώ από 51,1 δισ. ευρώ που ήταν φέτος.

Δηλαδή, συνολικά θα υπάρξει εξοικονόμηση 2 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, για τους μισθούς η μείωση των δαπανών το 2012 διαμορφώνεται στο 1,6 δισ. ευρώ, ενώ για τις συντάξεις περίπου στα 400 εκατ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά τα ασφαλιστικά Ταμεία, τα συναρμόδια υπουργεία Οικονομικών και Εργασίας για ακόμη μία φορά προβλέπουν ότι οι μειωμένες επικουρήσεις θα είναι αρκετές για να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Συνολικά, στα βασικά Ταμεία (ΟΓΑ, ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΝΑΤ) θα δοθούν του χρόνου 3 δισ. ευρώ λιγότερα από ό,τι φέτος. Την ίδια ώρα, τα Ταμεία αναμένεται να έχουν λιγότερα έσοδα από εισφορές κατά 452 εκατ. ευρώ, ενώ στόχος είναι οι συνολικές δαπάνες να

περιοριστούν κατά 2 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση των Ταμείων για το 2012 θα είναι μειωμένη:

- Κατά 41,6% στο ΙΚΑ
- Κατά 23,5% στον ΟΓΑ
- Κατά 10,6% στον ΟΑΕΕ
- Κατά 11,5% στο ΝΑΤ.

Παράλληλα, το κονδύλι για το ΕΚΑΣ θα είναι μειωμένο του χρόνου κατά 19,7% σε σχέση με φέτος, ενώ και η επικουρήηση του ΟΑΕΔ περικόπεται κατά 34,6% σε μία χρονιά που αναμένεται αύξηση της ανεργίας.

Συνολικά η χρηματοδότηση των ασφαλιστικών Ταμείων και του ΟΑΕΔ θα μειωθεί κατά 9,1% και θα διαμορφωθεί στα 15 δισ. ευρώ από 16,5 δισ. ευρώ.

Επίσης, οι δαπάνες του κοινωνικού προϋπολογισμού (Ταμεία, νοσοκομεία) θα μειωθούν το 2012 κατά 2 δισ. ευρώ, όταν τα έσοδα θα μειωθούν κατά 579 εκατ. ευρώ, εξαιτίας και των επιπτώσεων από τη συμμετοχή τους στο νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας και του «κουρέματος» των ομολόγων που διακατέχουν.

Σε επίπεδο υπουργείων, με εξαίρεση το υπουργείο Πολιτισμού και Προστασίας του Πολίτη, όλα τα άλλα θα έχουν λιγότερα κονδύλια στη διάθεσή τους σε σύγκριση με φέτος. Το υπουργείο Υγείας θα χάσει το 6,5% και θα έχει στη διάθεσή του το 2012 το ποσό των 4,88 δισ. ευρώ αντί 5,2 δισ. ευρώ που είχε φέτος.

Η επικουρήηση του υπουργείου Παιδείας θα μειωθεί κατά 2,9% και συγκεκριμένα θα φτάσει στα 5,7 δισ. ευρώ, από 5,9 δισ. ευρώ το 2011. Αναφορικά με τις δαπάνες του υπουργείου Εργασίας, αυτές θα